

Stephen Frears, premiul pentru întreaga carieră la TIFF 2013

Unul dintre cei mai apreciați regizori britanici, **Stephen Frears**, va primi **Premiul pentru Întreaga Carieră / Lifetime Achievement Award** la cea de-a 12-a ediție a **Festivalului Internațional de Film Transilvania** (31 mai - 9 iunie, Cluj). Nominalizat la Oscar și la BAFTA pentru filme ca ***My Beautiful Laundrette***, ***Dangerous Liaisons*** sau ***The Queen***, Frears va urca pe scena Teatrului Național din Cluj pe 8 iunie, la gala de închidere TIFF 2013.

Stephen Frears s-a născut în Leicester, în 1941, și a studiat dreptul la Cambridge, înainte de a se îndrepta spre teatru. În 1964, s-a alăturat Royal Court Theatre, iar primul său job în cinema a fost acela de asistent de regie la filmul ***Morgan - A Suitable Case for Treatment*** (r. Karel Reisz, 1966). Au urmat ani în care a regizat, cu succes, producții TV și spoturi publicitare.

Debutul în lungmetraj a venit în 1971, cu ***Gumshoe***, povestea unui jucător de bingo (Albert Finney) care visează să devină detectiv, însă cariera i-a fost lansată cu adevărat abia în 1985, cu ***My Beautiful Laundrette***. Regizat după un scenariu de Hanif Kureishi, cu Daniel-Day Lewis în unul din rolurile centrale, filmul a fost nominalizat la Oscar și la două premii BAFTA. Ambele pelicule vor fi proiectate la TIFF în secțiunea **3X3**, alături de ***Prick Up Your Ears*** (1987), un biopic al dramaturgului Joe Orton, cu Gary Oldman și Alfred Molina.

Curând, a venit și prima propunere de la Hollywood: ***Legături periculoase/ Dangerous Liaisons*** (1988), cu Glenn Close, John Malkovich și Michelle Pfeiffer pe afiș. Filmul a primit șapte nominalizări la Oscar - câștigând trei dintre ele, pentru scenariu adaptat, costume, scenografie - și zece la BAFTA. A fost urmat de un noir elogiat îndelung de critică, ***The Grifters*** (1990), produs de Martin Scorsese, care i-a adus o nouă nominalizare la Oscar pentru regie.

Frears a continuat, de-a lungul anilor, colaborarea cu Hollywood-ul, alternând proiectele cu buget mare cu cele personale. A mai regizat western-ul ***The Hi-Lo Country*** (1998), cu Woody Harrelson, Billy Crudup, Penélope Cruz și Patricia Arquette în distribuție, distins cu Ursul de Argint la Berlin, ***Liam*** (2000), celebrul ***High Fidelity*** (2000), cu John Cusack pe afiș, ***Dirty Pretty Things*** (2002), povestea unor imigranți ilegali în Londra, ***The Deal*** (2003), o dramă politică de televiziune despre Tony Blair, nominalizată la BAFTA, ***Mr. Henderson Presents*** (2005).

Drama **Regina/ The Queen** (2006), despre valul care a cuprins familia regală după moartea Prințesei Diana, a avut un succes imens, primind șase nominalizări la Oscar și zece la BAFTA și numeroase alte distincții. Actrița Helen Mirren a câștigat în jur de 30 de trofee, inclusiv Oscar, BAFTA și Globul de Aur. În 2010, comedia **Tamara Drewe** a fost în selecția oficială la Cannes. A fost urmată de **Lay the Favorite** (2012), cu Bruce Willis și Rebeca Hall. Stephen Frears a fost președintele juriului Festivalului de la Cannes în anul în care filmul lui Cristian Mungiu, **4 luni, 3 săptămîni și 2 zile** a primit Palme d'Or. În prezent, Frears lucrează la **Philomena**, un film cu Judi Dench și Steve Coogan în distribuție.

În tradiționala secțiune **3X3**, prezentată la TIFF de **HBO**, în care figurează cele trei filme ale lui Frears, vor mai fi omagiați cineastul francez **Olivier Assayas** și documentaristul de origine israeliană **Eyal Sivan**. Din filmografia lui Assayas, unul dintre cei mai celebrați regizori contemporani, vor fi proiectate **Après mai**, un film semi-autobiografic despre turbulenții ani 60-70, premiat anul trecut la Festivalul de la Veneția pentru scenariu, mini-seria **Carlos** (2010), un impresionant biopic al teroristului Carlos Șacalul, selecționat la Cannes și difuzat la TIFF 2012, într-o proiecție maraton, și **L'Heure d'été**, o poveste despre familie și memorie premiată de majoritatea asociațiilor de critici din SUA, în 2009.

Un critic acid al politicilor Israelului, **Eyal Sivan** a realizat documentare puternice în care explorează consecințele conflictului cu Palestina. Spectatorii din Cluj vor putea vedea **The Specialist** (1999), un film controversat despre „banalitatea răului” montat din imaginile filmate la procesul de acuzare a ofițerului nazist Adolf Eichmann, din 1961, **I Love You All** (2004), realizat din materiale de arhivă despre metodele de supraveghere ale securității din fosta Germanie de Est, și **Jaffa, the Orange's Clockwork** (2009), un documentar despre un brand pierdut în conflictul dintre Israel și Palestina – portocala Jaffa. Proiecțiile vor avea loc în prezența lui **Eyal Sivan**, omagiat anul trecut printr-o retrospectivă la Festivalul de Documentar de la Salonic.